

LITERATURA

WYKAZ SKRÓTÓW

- KAiU – Kwartalnik Architektury i Urbanistyki, Warszawa
PA – Przegląd Archeologiczny, Poznań, Wrocław
PNIHASiT – Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej, Wrocław
- Akunin B./Czchartiszwili G.
2008 *Historie cmentarne*, Warszawa.
Architektura gotycka w Polsce
1995 t. 2: *Katalog zabytków*, T. Mroczko, M. Arszyński, A. Włodarek (red.), Warszawa.
- Ariès P.
1989 *Człowiek i śmierć*, Warszawa.
- Atlas
1997 *Atlas architektury Wrocławia*, t. 1, J. Harasimowicz (red.), Wrocław.
- Baranowski T.
2004, *Najwcześniejsze budownictwo sakralne Kalisza*, [w:] T. Janiak, D. Stryniak (red.), *Początki architektury monumentalnej w Polsce*, Gniezno, s. 199–212.
- Baranowski T., Gajewski L.
1991 *Nowe wyniki badań archeologicznych grodziska na Zawodziu w Kaliszu*, *Studia Lednickie*, t. 2, s. 109–115.
- Berszin C.
1999 *Der Spitalfriedhof Heiliggeist-Hospital in Konstanz. Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen 1995 bis 1996*, [w:] S. Brather, Ch. Bücher, M. Hoepfer (red.), *Archäologie als Sozialgeschichte. Studien zu Siedlung, Wirtschaft und Gesellschaft im Frühgeschichtlichen Mitteleuropa. Festschrift für Heiko Steuer*, Rahden, s. 127–134.
- Bieniek S.
1965 *W sprawie grobowca Piotra Włostowica*, *RSS*, t. 3, s. 7–13.
- Binski P.
1996 *Medieval Death: Ritual and Representation*, London.
- Blaschke K.-H.
1997 *Kirchenorganisation und Kirchenpatrozinien als Hilfsmittel der Stadtkernforschung*, [w:] P. Johanek (red.), *Stadtgrundriss und Stadtentwicklung. Forschungen zur Entstehung mitteleuropäischer Städte*, Köln-Weimar-Wien, s. 131–161.
- RSŚ – *Roczniki Sztuki Śląskiej*, Wrocław
SA – *Silesia Antiqua*, Wrocław
Sobótka – *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*, Wrocław
ŚSA – *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*, Wrocław
Wr.A – *Wratislavia Antiqua. Studia z dziejów Wrocławia*, Wrocław
- Borkowska U.
1986 *Ceremoniał pogrzebowy królów polskich w XIV–XVIII wieku*, [w:] J. Skarbek, J. Ziółek (red.), *Państwo. Kościół. Niepodległość*, Lublin, s. 133–160.
- Brann M.
1918 *Ein neuer Grabsteinfund in Breslau*, *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums*, t. 26, s. 97–107.
- Bravermanová M.
2005 *Hroby pražských biskupů v katedrále sv. Víta na Pražském hradě*, *Archaeologia Historica*, t. 30, s. 599–611.
- Broniewski T., Kozaczewski T.
1967 *Pierwotny kościół św. Marii Magdaleny we Wrocławiu. Wyniki badań*, *KAiU*, t. 12, z. 3–4, s. 3–21.
- Bukowski M.
1962 *Katedra wrocławska. Architektura. Rozwój – zniszczenie – odbudowa*, Wrocław.
- Burak M., Okólska H.
2007 *Cmentarze dawnego Wrocławia*, Wrocław.
- Burgemeister L., Grundmann G.
1930–1934 *Die Kunstdenkmäler der Stadt Breslau*, cz. 1–3. *Die Kunstdenkmäler der Provinz Niederschlesien*, t. 1, Breslau.
- Buško C.
2005 *Wrocław u progu lokacji*, [w:] C. Buško (red.), *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII-XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, Wrocław, s. 177–194.
- Buško C., Niegoda J.
1999 *Kaplica Krappów i domki altarystów na placu przy kościele św. Elżbiety we Wrocławiu*, *ŚSA*, t. 41, s. 349–361.
1999a *Kaplica św. Materna przy kościele św. Elżbiety we Wrocławiu*, *ŚSA*, t. 41, s. 337–348.
- Buško C., Piekalski J.
2001 *Wrocław ok. 1200 r.*, [w:] M. Młynarska-Kaletynowa, R. Eysymontt (red.), *Atlas historyczny miast polskich*, t. 4: *Śląsk*, z. 1: *Wrocław*, Wrocław, ma- pa nr 2.

LITERATURA

- Bykowski K.
1981 *Wyniki badań grodziska wczesnośredniowiecznego w Rzymówce w 1979 r.*, ŚSA, t. 22, s. 53–57.
- Bykowski K., Cholewa P., Fabisiak W., Kamiński K., Konczewski P., Limisiewicz A., Płonka T., Opalińska M., Wiśniewski A., Wiśniewski Z.
2000 *Wyprzedzające, interdyscyplinarne badania archeologiczno-architektoniczne w obrębie placu Dominikańskiego we Wrocławiu. Wyniki badań archeologicznych*, maszynopis w archiwum firmy „Akme-Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Bylina S.
2002 *Chryścianizacja wsi polskiej u schyłku średniowiecza*, Warszawa.
- Chilmon K.
1974 *Badania wykopaliskowe wczesnośredniowiecznych cmentarzy kurhanowych w Czarnej Wielkiej i Czarnej Cerkiewnej pow. Siemiatycze*, Sprawozdania Archeologiczne, t. 26, s. 301–316.
- Chudziakowa J.
1997 *Pochówki z zespołów klasztorńych Mogilna, Strzelna i Trzemeszna*, [w:] M. Derwich (red.), *Śmierć w dawnej Europie*, Wrocław, s. 87–103.
- Cieślak K.
1992 *Kościół cmentarzem. Sztuka nagrobna w Gdańsku (XV–XVIII w.)*, Gdańsk.
- Clark J.M.
1950 *The Dance of Death in the Middle Ages and Renaissance*, Glasgow.
- Codex Diplomaticus Silesiae*
1886 t. 7, cz. 3, Breslau.
- Corvisier A.
1998 *Les danses macabres*, Paris.
- Czarownice. Funeralia Lednickie – spotkanie 1*
2000 J. Wrześniński (red.), Sobótka-Wrocław.
- Czechowicz B.
1994 *Gotyckie nagrobki szlacheckie na Śląsku*, Annales Silesiae, t. 24, s. 33–47.
2003 *Nagrobki późnogotyckie na Śląsku*, Wrocław.
- Czerner O.
1962 *Studia nad romańską i gotycką architekturą kościoła Najświętszej Marii Panny na Piasku we Wrocławiu*, Biuletyn Historii Sztuki, t. 24, nr 3/4, s. 360–376.
2001 *Resztki romańskiego kościoła p.w. Panny Marii we Wrocławiu*, [w:] M. Młynarska-Kaletynowa, E. Małachowicz (red.), *Śląsk około roku 1000*, s. 195–198.
- Czerner R., Jastrzębki A., Piekalski J., Wysocka I.
2000 *Działki mieszczańskie przy ul. Wita Stwosza 4–5/ Szewskiej 71–74 na Starym Mieście we Wrocławiu*, ŚSA, t. 42, s. 227–236.
- Czerska B., Bykowski K., Limisiewicz A., Rzeźnik P.
1996 *Wyniki badań archeologicznych prowadzonych na terenie Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w związku z wymianą sieci wodociągowej*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
- Čižmář Z.
2007 *Znojmo (okr. Znojmo), Nam. Svobody – stavba polyfunkčního domu*, Výroční Zpráva 2006, Ústav Archeologické Památkové Péče Brno, s. 36–37.
- Dąbrowska E.
1997 *Liturgia śmierci a archeologia: uwagi o wyborze miejsca pochowania, orientacji, ułożenia ciała i jego ubiorze w średniowiecznej Europie łacińskiej*, Kwartalnik Historyczny, t. 104, z. 4, s. 3–14.
- 1997a *Paszport do niebios – z dziejów mentalności w średniowiecznej Europie łacińskiej*, [w:] *Człowiek w społeczeństwie średniowiecznym*, Warszawa, s. 315–329.
- 1997b *Średniowieczny ceremonial pogrzebowy wyższego duchowieństwa polskiego – studium archeologiczne i historyczne*, Studia Źródłoznawcze, t. 36, s. 9–29.
- 2004 *Ukształtowanie obrządku pogrzebowego Ordinis Cisterciensis i jego recepcja w Europie Środkowej*, [w:] A.M. Wyrwa, ks. A. Kielbasa, ks. J. Swastek (red.), *Cysterki w dziejach i kulturze ziem polskich dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej*, Poznań, s. 1052–1064.
- Dąbrowski P., Gronkiewicz S.
1998 *Analiza antropologiczna szczątków kostnych odkrytych w krypcie katedry św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu*, Studia Antropologiczne, t. 5, s. 97–115.
- Demidziuk K.
1999 *Archiwalia archeologiczne z terenu Wrocławia do 1945 roku*, Wrocław.
- Dobrzeński T.
1964 *Wrocławski pomnik Henryka IV*, Wrocław.
- Dostál B.
1968 *Spätburgwallzeitliche und Neuzeitliche Grabstätte in Znojmo-Hradiště*, Sborník Prací Filosofické Fakulty Brněnské Univerzity, t. 17, s. 47–73.
- Do, ut des – dar, pochówek, tradycja. Funeralia Lednickie – spotkanie 7*
2005 W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), Poznań.
- Dowiat J.
1985 *Troska o zmarłych*, [w:] J. Dowiat (red.), *Kultura Polski średniowiecznej. X–XIII w.*, Warszawa, s. 308–318.
- Dragoun Z.
2000 *Památkový zákon a případ židovského hřbitova v Praze 1 – Vladislavové ulici*, Archeologické Rozhledy, t. 25, s. 77–102.
2002 *K otázce tzv. pohřebišť cizích kupců v Bartolomějské ulici na Starém Městě pražském*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 235–240.
- Drażkowska A.
2007 *„...Świat już pożegnali, nie za umarłych, ale za śpiących trzeba (ich) mieć”*. Poduszki jako element wyposażenia grobowego, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), *Środowisko pośmiertne człowieka. Funeralia Lednickie – spotkanie 9*, Poznań, s. 411–417.
- Drzwi
1956 *Drzwi gnieźnieńskie. Dokumentacja fotograficzna*, t. 1, M. Walicki, T. Adamowicz (red.), Wrocław.
- Dusza małuczka, a strata ogromna. Funeralia Lednickie – spotkanie 6*
2004 W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), Poznań.
- Dwojak A.
1993 *Kompleksowe badania archeologiczne w obrębie ulic Kacerska Górka i Zaulek Niski*, SA, t. 35, s. 258–306.
- Dzieduszyccy B. i W.
2002 *Średniowieczne i nowożytne dary monetarne złożone w pochówkach z kościoła św. Piotra w Kruszowicy*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 281–287.

LITERATURA

- Dzieduszycki W.
1995 *Kruszce w systemach wartości i wymiany społeczeństwa Polski wczesnośredniowiecznej*, Poznań.
- Dzik M.
2007 *Znaleziska monet na cmentarzysku – próba interpretacji zjawiska na przykładzie znalezisk późnośredniowiecznych i nowożytnych oraz źródeł etnograficznych z obszaru Polski*, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), *Środowisko pośmiertne człowieka. Funeralia Lednickie – spotkanie 9*, Poznań, s. 79–88.
- Epidemie, kłęski, wojny. Funeralia Lednickie – spotkanie 10*
2009 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Eysymontt R., Żurek A.
2001 *Wrocław. Przemiany funkcjonalno-przestrzenne miasta w dobie średniowiecza (do ok. 1530 r.) na tle planu katastralnego 1902–1912 i sieci wodnej z ok. 1530 r.*, [w:] M. Młynarska-Kaletynowa, R. Eysymontt (red.), *Atlas historyczny miast polskich*, t. 4: *Śląsk*, z. 1: *Wrocław*, Wrocław, mapa nr 6.
- Fijałkowski P.
1989 *Najstarsze zabytki żydowskiej sztuki nagrobnej w Polsce*, *Studia Historyczne*, t. 32, z. 1, s. 3–15.
2003 *Obrzędy pogrzebowe Żydów Polskich w XVI–XIX w. w świetle badań archeologicznych*, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), *Kobieta – Śmierć – Mężczyzna. Funeralia Lednickie – spotkanie 5*, Poznań, s. 361–371.
- Franz A.
1912 *Das Rituale des Bischofs Heinrich I von Breslau*, Freiburg i. B.
- Gall Anonim
2003 *Kronika polska*, przeł. R. Grodecki, oprac. M. Plezia, Wrocław.
- Gloger Z.
1972 *Cmentarze polskie i ciał grzebanie*, [hasło w:] Z. Gloger (red.), *Encyklopedia staropolska ilustrowana*, t. 1, Warszawa.
- Goliński M.
1995 *Biogramy mieszczan wrocławskich do końca XIII wieku*, Wrocław.
1997 *Socjotopografia późnośredniowiecznego Wrocławia (przestrzeń - podatnicy - rzemiosło)*, Wrocław.
- Goliński M., Ziątkowski L.
1989 *Średniowieczne cmentarze żydowskie we Wrocławiu*, *Sobótka*, t. 44, nr 1, s. 35–43.
- Górecki J.
1991 *Preromańskie pochówki panujących i dostojników w tzw. II kościele na Ostrowie Lednickim*, *Studia Lednickie*, t. 2, s. 117–131.
- Graveline N.
2002 *Les trésors de l’Auvergne romane*, Beaumont.
- Gronkiewicz S.
1999 *Analiza antropologiczna materiału kostnego pochodzącego ze stanowiska położonego w obrębie placu Dominikańskiego we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu.
- Gronkiewicz S., Dąbrowski P.
1999 *Analiza antropologiczna materiału kostnego pochodzącego ze średniowiecznego cmentarzyska koło kościoła św. Wojciecha we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu.
- 2000 *Analiza materiału antropologicznego pochodzącego ze stanowiska przy ulicy św. Katarzyny we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu.
- Gronkiewicz S., Kwiatkowska B., Mess A.
1993 *Analiza antropologiczna materiału kostnego*, SA, t. 35, s. 355–363.
- Guldan-Klamecka B., Ziomecka A.
2003 *Sztuka na Śląsku XII–XVI w. Katalog zbiorów*, Wrocław.
- Guszpit P., Mruczek R., Wojcieszak J., Roczek M., Wójcik M.
2010 *Pierwszy wrocławski cmentarz protestancki przy kościele imienia Salwatora – wstępne wyniki badań*, [w:] B. Czechowicz (red.), *Śródmiejska Katedra. Kościół św. Marii Magdaleny w dziejach i kulturze Wrocławia*, Wrocław, s. 629–636.
- Hagen R.-M. i R.
2005 *Pieter Bruegel Starszy (ok. 1525–1569). Dzieła wszystkie: chłopci, dziwacy i demony*, Köln.
- Hanulanka D.
1986 *Dawna kaplica cmentarna pod wezwaniem św. Anny we Wrocławiu*, *RSS*, t. 14, s. 11–18.
- Harasimowicz J.
1992 *Mors janua vitae. Śląskie epitafta i nagrobki wieku reformacji*, Wrocław.
- Hofmeister P.
1931 *Das Gotteshaus als Begräbnisstätte*, *Archiv für katholische Kirchenrecht*, t. 111, s. 450–487.
- Hołubowicz W., Kaźmierczyk J.
1960 *Z badań w rejonie placu Nowy Targ we Wrocławiu (XII–XIV w. n. ery) w 1960 r.*, *ŚSA*, t. 3, s. 55–65.
- Hrubý V.
1955 *Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na Valách”*, Praha.
- Hula F.
1970 *Mittelalterliche Kultmale. Die Totenleuchte Europas, Karner, Schalenstein und Freidhofsoculus*, Wien.
- Illi M.
1992 *Wohin die Toten gingen. Begräbnis und Kirchhof in der vorindustriellen Stadt*, Zürich.
1993 *Sterben, Tod und Friedhof*, [w:] M. i N. Flüeler (red.), *Stadtluft, Hirsebrei und Bettelmönch. Stadt um 1300*, Stuttgart, s. 471–479.
- Jarzewicz J., Karłowska-Kamzowa A., Trelińska B.
1998 *Gotyckie spiżowe płyty nagrobne w Polsce*, Poznań.
- Jasiński K.
2007 *Rodowód Piastów śląskich. Piastowie wrocławscy, legnicko-brzescy, świdniccy, ziębiccy, głogowscy, zaogańscy, oleśniccy, opolscy, cieszyńscy i oświęcimscy*, Kraków.
- Jedin H.
1939 *Was kostete im Jahre 1488 ein Begräbnis*, *Archiv für schlesische Kirchengeschichte*, t. 4, s. 288–290.
- Jungnitz J.
1895 *Die Gräbstätte der Breslauer Bischöfe*, Breslau.
- Jurkowlaniec T.
1981 *Nagrobki przedromańskie i romańskie w Polsce*, *Rocznik Historii Sztuki*, t. 12, s. 15–41.
- Kaczmarek R.
1995 *Ossuarium przy kościele w Słupie, funkcje i analogie*, [w:] A. Niedzielenko (red.), *Cysterskim szlakiem przez województwo legnickie. Materiały z konferencji*, Legnica, s. 49–55.

LITERATURA

- 2005 *Kolegiata Krzyża Świętego we Wrocławiu jako fundacja Henryka IV Probuse. Impuls i następstwa – świadectwa ikonograficzne*, [w:] K. Wachowski (red.), *Śląsk w czasach Henryka IV Prawego* (= Wr.A, t. 8), s. 85–100.
- Kaczmarek R., Witkowski J.
 1988 *Nagrobek św. Jadwigi w Trzebnicy*, PNIHASiT, 19, Studia i Materiały, 9, s. 145–189.
 1990 *Gotyckie epitafia obrazowe na Śląsku*, cz. 1, [w:] *Sztuki plastyczne na średniowiecznym Śląsku*, Studia i Materiały, cz. 2: Wrocław, Poznań, s. 5–36.
 1990a *Gotyckie epitafia obrazowe na Śląsku*, cz. 2: *Zarys katalogu*, [w:] *Sztuki plastyczne na średniowiecznym Śląsku*, Studia i Materiały, cz. 3: Wrocław, Poznań, s. 87–148.
 1997 *Kościół św. Macieja*, Wrocław.
 1998 *Zarys dziejów sztuki w Kłodzku*, [w:] R. Gładkiewicz (red.), *Kłodzko, dzieje miasta*, Kłodzko, s. 185–215.
- Kamiński R., Konczewski P., Piekalski J., Stolarczyk T.
 2007 *Ratownicze badania archeologiczne przeprowadzone podczas przebudowy ulicy Wita Stwosza we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UWr.
- Karłowska-Kamzowa A.
 1991 *Sztuka Piastów śląskich w średniowieczu*, Warszawa-Wrocław.
- Karst M., Lasota Cz., Miszkiewicz B., Piekalski J.
 1990 *Ratownicze badania architektoniczno-archeologiczne w kościele św. Wincentego (zachodnie przeszło nawy środkowej)*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UWr.
- Każmierczyk J.
 1957 *Z badań wykopaliskowych Wrocławia w roku 1956*, Archeologia Śląska, t. 1, s. 185–193.
 1959 *Sprawozdanie z badań archeologicznych Wrocławia za rok 1957*, Archeologia Śląska, t. 3, s. 109–127.
- Każmierczyk J., Lodowski J.
 1963 *Z badań w rejonie palcu Nowy Targ we Wrocławiu w latach 1960–1961*, Sprawozdania Archeologiczne, t. 15, s. 272–286.
- Kęłbowski J.
 1968 *Treści ideowe i zagadnienia funkcji nagrobka księcia Henryka Pobożnego*, RSS, t. 6, s. 32–52.
 1970 *Treści ideowe gotyckich nagrobków na Śląsku*, Poznań.
 1971 *Pomniki Piastów śląskich w dobie średniowiecza*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
- Kim jesteś człowieku. Funeralia Lednickie – spotkanie 13*
 2011 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Kitliński B., Konczewski P.
 2000 *Sprawozdanie z ratowniczych badań archeologiczno-architektonicznych prowadzonych w 1999–2000 roku przy placu Dominikańskim i ulicach: A.F. Modrzewskiego, W. Kraińskiego, K. Janickiego i J. E. Purkyniego we Wrocławiu*, t. 1–2, maszynopis w archiwum firmy „Akme–Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Kizik E.
 1998 *Śmierć w mieście hanzeatyckim w XVI–XVIII w.*, Gdańsk.
- Klápště J.
 1999 *Príspevek k archeologickému poznávání úlohy mince v přemyslovských Čechách*, Archeologické Rozhledy, t. 51, s. 774–806.
- Kóčka-Krenz H.
 1971 *Esowate kabłączki skroniowe z terenów Polski północno-zachodniej*, Fontes Archaeologici Posnanienses, t. 22, s. 97–144.
- Kobieta – Śmierć – Mężczyzna. Funeralia Lednickie – spotkanie 5*
 2003 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Kolbuszewski J.
 1994 *Od wydawcy*, Annales Silesiae, t. 24, s. 3–4.
 1996 *Cmentarze*, Wrocław.
- Konczewska M., Konczewski P., Kwiatkowska B.
 2004 *Ratownicze badania archeologiczne w obrębie ulicy Świdnickiej we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UWr.
- Konczewski P., Limisiewicz A., Masojć M., Mruczek R.
 2000 *Ratownicze badania archeologiczno-architektoniczne związane z przebudową sieci kanalizacyjnej, telekomunikacyjnej i energetycznej w obrębie pl. Dominikańskiego we Wrocławiu. Wyniki badań archeologicznych*, maszynopis w archiwum firmy „Akme–Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Kononowicz W.
 1989 *Osiemnastowieczne panoramiczne widoki Wrocławia sztychowane według rysunków Wenera jako źródło ikonograficzne*, PNIHASiT 22, Studia i Materiały, nr 11, s. 79–99.
- Kostowski J.
 1997 *„... da unser Herr im Garten knieet”. Dawna kaplica Krappów przy kościele św. Elżbiety we Wrocławiu*, Architektura Wrocławia, t. 3, s. 109–127.
 2003 *Kaplice ogrójkowe i cmentarne przy kościołach św. Elżbiety i św. Marii Magdaleny. Z dziejów fundacji mieszczańskich w późnośredniowiecznym Wrocławiu*, [w:] H. Okólska (red.), *Mieszczaństwo wrocławskie. Materiały sesji naukowej zorganizowanej przez Muzeum Miejskie Wrocławia w dniach 7–9 grudnia 2000 r.*, Wrocław.
- Kozaczewski T.
 1957 *Romański kościół Najświętszej Marii Panny na Piasku we Wrocławiu*, Zeszyty Naukowe Politechniki Wrocławskiej, 16, Architektura II, s. 69–70.
 1963 *Pierwszy kościół franciszkański we Wrocławiu*, Prace Komisji Historii Sztuki, t. 3, Wrocław.
 1972 *Wyniki badań architektonicznych przeprowadzonych w kościele św. Idziego we Wrocławiu*, KAiu, t. 17, z. 2, s. 103–132.
 1975 *Przyczyny rozwoju budownictwa murowanego na Śląsku w XIII wieku*, Sobótka, t. 30, z. 1, s. 1–26.
- Králíková M.
 2007 *Pohřební rítus 16.–18. století na území střední Evropy*, Brno.
- Kramarek J.
 1958 *Pierwsze badania archeologiczne na Śląsku*, Z Otchłani Wieków, t. 24, z. 1, s. 25–33.
- Krupiński T.
 1983 *Szczątki kostne z kościoła św. Idziego (XIV–XV w.), cmentarza przy ul. Szewskiej (XIV–XV w.) i przy kościele św. Krzysztofa (XV–XVI w.) we Wrocławiu*, Materiały i Prace Antropologiczne, t. 104, s. 21–33.

LITERATURA

- Krupiński T., Kwiatkowska B., Rajchel Z., Bonter-Jędrzejewska R.
 2006 *Rekonstrukcja głowy błogosławionego Czesława – patrona Wrocławia*, [w:] M. Grabski, O. Rutkowska (red.), *Tutelaris Silesiae. Błogosławiony Czesław we Wrocławiu*, Wrocław, s. 54–69.
- Kruszelnicki Z.
 1966 *O kołobrzescim „Rycerzu na cmentarzu”*, *Materiały Zachodniopomorskie*, t. 12, s. 649–688.
- Krzywdziński R.
 2006 *Cmentarzysko ze stanowiska 5 – Hala Targowa w Gdańsku od połowy XII wieku do około 1813 r.*, *Archeologia Gdańska*, t. 2, s. 7–62.
- Księga Henrykowska
 1991 *Liber fundationis claustrii sancta Mariae Virginiae in Heinrichow* czyli *Księga Henrykowska*, 1991, przeł. R. Grodecki, Wrocław.
- Kucharski W.
 2005 *Obrządek pogrzebowy w opactwach reguły benedyktyńskiej w średniowiecznej Polsce*, egzemplarz pracy magisterskiej w posiadaniu autorki.
 2009 *Rola kultu błogosławionego Czesława w kulturze religijnej Śląska i Polski* (egzemplarz pracy doktorskiej udostępniony przez autora).
- Kufel-Dzierżgowska A.
 1975 *Wczesnośredniowieczne cmentarzyska szkieletowe w Polsce środkowej*, *Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, Seria Archeologiczna*, 22, s. 373–389.
- Kurasiński T.
 2004 *Uwagi na temat ceremonii pogrzebowej św. Jadwigi Śląskiej*, [w:] A.M. Wyrwa, ks. A. Kielbasa, ks. J. Swastek (red.), *Cysterki w dziejach i kulturze ziem polskich dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej*, Poznań, s. 207–219.
- Kurnatowscy Z. i S.
 2002 *„Obol zmarłych” w wielkopolskich zwyczajach pogrzebowych*, [w:] R. Kiernowski, S.K. Kuczyński, M. Męciewska, M. Mielczarek, B. Paszkiewicz (red.), *Moneta Mediaevalis. Studia numizmatyczne i historyczne ofiarowane Profesorowi Stanisławowi Suchodolskiemu w 65. rocznicę urodzin*, Warszawa, s. 129–134.
- Kurnatowska Z.
 1992 *Kościół św. Leonarda w Lubiniu (po pracach archeologicznych i architektonicznych)*, *Archeologia Polski*, t. 37, z. 1–2, s. 225–238.
 1997 *Pochówki w obrębie kościoła i klasztoru benedyktynów w Lubiniu*, [w:] M. Derwich (red.), *Śmierć w dawnej Europie*, Wrocław, s. 107–119.
- Kwiatkowska B.
 1983 *Szczątki kostne z kościoła św. Jakuba we Wrocławiu (XIII–XV w.)*, *Przegląd Antropologiczny*, t. 49, z. 1–2, s. 193–202.
 1987 *Wrocławskie szczątki kostne z różnych stanowisk od XIII do XVIII w. w ujęciu antropologicznym*, *Acta Universitatis Wratislaviensis No 771, Studia Archeologiczne*, t. 15, s. 125–132.
 2005 *Mieszkańcy średniowiecznego Wrocławia – ocena warunków życia i stanu zdrowia w ujęciu antropologicznym*, Wrocław.
 2005a *Ocena antropologiczna szczątków kostnych ze stanowiska archeologiczno-architektonicznego przy ul. Krawieckiej we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum firmy „Akme–Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Kwiatkowski E.
 2004 *Parafie w średniowiecznej Polsce. Struktura i funkcje społeczne*, Lublin.
- Labudda A.
 1983 *Liturgia pogrzebu w Polsce do wydania Rytuału Piotrkowskiego (1631)*, Warszawa.
- Lange H.
 1995–1996 *Massengräber und Mittelaltliche Siedlung. Ausgrabungen auf dem Gelände des ehemaligen Heiligeist-Hospitals in Berlin-Mitte*, [w:] *Archäologie in Berlin und Brandenburg*, 1995–1996, s. 116–118.
- Lasota Cz.
 1979 *Analiza stratygraficzna nawarstwień kulturowych w kościele św. Jakuba we Wrocławiu (opracowanie badań archeologicznych)*, [w:] Cz. Lasota, J. Rozpędowski, *Badania w kościele św. Jakuba we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki PWr.
- Lasota Cz., Małachowicz E., Miszkiewicz B., Mitkowska A., Rozpędowski J., Niemczyk M.
 1978 *Badania kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu.
- Lasota Cz., Pawłowski A.
 1977 *Sprawozdania z badań architektoniczno-archeologicznych we Wrocławiu na Ołbinie w latach 1975/1976*, *ŚSA*, t. 19, s. 79–82.
 1979 *Badania wykopaliskowe na Ołbinie we Wrocławiu*, *ŚSA*, t. 20, s. 99–102.
- Lasota Cz., Piekalski J.
 1986 *Ratownicze badania wykopaliskowe w kościele św. Elżbiety we Wrocławiu (rejon krypty)*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
- 1988 *Badania architektoniczno-archeologiczne przy kościele św. Wincentego we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
 1989 *Badania wykopaliskowe na Ołbinie we Wrocławiu prowadzone w latach 1983 i 1985*, *ŚSA*, t. 28, s. 58–63.
 1996 *Kościół św. Elżbiety we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych*, [w:] M. Złat (red.), *Z dziejów wielkomięskiej fary. Wrocławski kościół św. Elżbiety w świetle historii i zabytków sztuki*, Wrocław, s. 11–18.
- Lasota Cz., Rozpędowski J.
 1980 *Pierwotny kościół parafialny św. Wawrzyńca i św. Elżbiety we Wrocławiu*, *PNIHASiT*, 13, *Studia i Materiały*, 6, s. 61–64.
 1981 *Rozwój przestrzenny kościoła franciszkanów we Wrocławiu*, *PNIHASiT*, 15, *Studia i Materiały*, 8, s. 53–63.
- Legenda
 1993 *Legenda świętej Jadwigi*, przeł. A. Jochelson, M.W. Gogolewska, red. J. Pater, Wrocław.
- Legenda
 2000 *Legenda o św. Jadwidze*, przeł. J. Łukosz, oprac. T. Ehlert, Wrocław.
- Len R.
 1997 *Fryderyka Bernarda Wernera topografia Wrocławia*, Wrocław.

LITERATURA

- Limisiewicz A., Mruczek R.
2010 *Fara św. Marii Magdaleny na tle przemian przestrzennych wczesnego Wrocławia*, [w:] B. Czechowicz (red.), *Śródmiejska Katedra. Kościół św. Marii Magdaleny w dziejach i kulturze Wrocławia*, Wrocław, s. 55–136.
- Łaciuk A.
1993 *Przykład kształtowania się placu przykościelnego (plac Dominikański)*, SA, t. 35, s. 24–34.
- Łubocka Z.
2006 *Analiza antropologiczna szczątków kostnych pochodzących z ul. Bożego Ciała we Wrocławiu (cmentarz przy kościele p.w. Bożego Ciała)*, maszynopis w archiwum firmy „Akme – Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Łubocka Z., Wojcieszak M.
2007 *Zbiorowe pochówki z cmentarzyska przy kościele p.w. Bożego Ciała we Wrocławiu*, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), *Środowisko pośmiertne człowieka. Funeralia Lednickie – spotkanie 9*, Poznań, s. 403–409.
- Łuszczkiewicz W.
1898 *Stare cmentarze krakowskie, ich zabytki sztuki i obyczaju kościelnego*, Rocznik Krakowski, t. 1, s. 9–36.
- Łuzyniecka E.
2002 *Architektura klasztorów cysterskich. Filie lubiąskie i inne cenobia śląskie*, Wrocław.
- Małeczyński K.
1951 (wyd.) *Kodeks Dyplomatyczny Śląska*, t. 1, Wrocław.
1971 (wyd.) *Nekrolog opactwa św. Wincentego we Wrocławiu*, [w:] *Monumenta Poloniae Historica*, seria 2, t. 9, cz. 1, Warszawa.
- Malík P.
1995 *Pohřební ritus na Moravě v období středověku*, praca magisterska w archiwum Katedry Antropologii Uniwersytetu Masaryka w Brnie.
- Malinowska-Łazarczyk H.
1982 *Cmentarzysko średniowieczne w Cedyni*, t. 1–2, Szczecin.
- Małachowicz E.
1975 *Wczesnośredniowieczna architektura kościoła Dominikanów we Wrocławiu*, KAiU, t. 20, z. 1, s. 11–49.
1988 *Kościół św. Aleksego na Ostrowie Tumskim*, PNIHASiT, 19, Studia i Materiały, 9, s. 145–189.
1994 *Książęce rezydencje, fundacje i mauzolea w lewo-brzeżnym Wrocławiu*, Wrocław.
1994a *Wrocławski zamek książęcy i kolegiata św. Krzyża na Ostrowie*, Wrocław.
2004 *Katedra wrocławska. Dzieje i architektura*, Wrocław.
- Małachowicz M.
2000 *Zagadnienie najstarszego kościoła św. Wojciecha we Wrocławiu*, [w:] M. Młynarska-Kaletynowa, E. Małachowicz (red.), *Śląsk około roku 1000*, s. 189–193.
- Mandziuk J.
2003 *Historia kościoła katolickiego na Śląsku. Średniowiecze*, t. 1, cz. 1: *Do 1302 r.*, Warszawa.
- Markgraf H.
1896 *Die Strassen Breslaus*, Breslau.
- 1915 *Die St. Georgenkirche in Breslau*, Kleine Schriften zur Geschichte Schlesiens und Breslaus, Breslau, s. 191–201.
- Menzel K.A.
1905 *Topographische Chronik von Breslau*, Breslau.
Metody. Źródła. Dokumentacja. Funeralia Lednickie – spotkanie II
2009 W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), Poznań.
- Miechowicz Ł.
2007 *Zjawisko „obola zmarłych” na przykładzie źródeł etnograficznych z obszaru Polski*, [w:] W. Dzieduszycki, J. Wrześniński (red.), *Środowisko pośmiertne człowieka. Funeralia Lednickie – spotkanie 9*, Poznań, s. 89–98.
- Miszkievicz B.
1974 *Analiza antropologiczna materiałów kostnych z Ostrowa Tumskiego (katedra wrocławska) z XVI–XVIII w.*, Prace i Materiały Antropologiczne, t. 88, s. 95–106.
1983 *Analiza szczątków kostnych z III-go sezonu (kwiecień–sierpień 1983 r.) prac wykopaliskowych przeprowadzonych na terenie dawnego opactwa olbińskiego we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum Instytutu Archeologii UW.
1987 *Sprawozdanie z prac wykopaliskowych przy kościele św. Jakuba we Wrocławiu*, rękopis w archiwum Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu.
- Młynarska-Kaletynowa M.
1986 *Wrocław XII–XIII wieku. Przemiany społeczne i osadnicze*, Wrocław.
- Moravčiková Z.
2003 *Prehľad karnerov na Slovensku a antropologické spracovanie kostnice v Dlouhé Lhotě na Morave*, praca rocznikowa w archiwum Katedry Antropologii Uniwersytetu Masaryka w Brnie.
- Morawski Z.
1991 *Intra muros. Zarys problematyki cmentarza miejskiego w średniowieczu*, [w:] A. Wyrobisz, M. Tymowski (red.), *Czas, przestrzeń, praca w dawnych miastach. Studia ofiarowane Henrykowi Samsonowiczowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, Warszawa, s. 93–100.
- Mrozowski P.
1994 *Polskie nagrobki gotyckie*, Warszawa.
- Mruczek R.
2000 *Kurzy Targ we Wrocławiu. Uwagi o pierwotnym planie miasta*, [w:] J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Centrum średniowiecznego miasta. Wrocław a Europa Środkowa* (= Wr.A, t. 2), Wrocław, s. 259–276.
- Musianowicz K.
1948 *Kabłączki skroniowe – próba typologii i chronologii*, Światowit, t. 20, s. 115–229.
- Navratilová A.
2004 *Narození a smrt v české lidové kultuře*, Vyšehrad.
- Niemczyk M.
1983 *Kaplice mieszczańskie na Śląsku w okresie późnego gotyku*, RSŚ, t. 13, s. 9–66.
- Nocuń P.
2004 *Zabytki jurysdykcji karnej w późnośredniowiecznym i wczesnonowożytnym Wrocławiu w ujęciu archeologii historycznej*, [w:] J. Piekalski, K. Wachowski (red.), *Wrocław na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. Materialne przejawy życia codziennego* (= Wr.A, t. 6), s. 25–40.

LITERATURA

- Nola A. di
2006 *Tryumf śmierci. Antropologia żaloby*, Kraków.
Non omnis moriar. Zwyczaje pogrzebowe w XVII- i XVIII-wiecznym Toruniu
- 2005 H. Marcinkowska-Majewska, R. Uziembło (red.), Toruń.
- Ohler N.
2001 *Umirani a smrt ve středověku*, Praha (= *Sterben und Tod in Mittelalter*, Freiburg 1991).
- Okólska H., Smolak M., Mrozowska D.
1993 *Mauzolea piastowskie na Śląsku*, Wrocław.
- Oszczanowski P.
2011 *Renesansowe i manierystyczne epitafia z Kaplicy św. Materna w kościele św. Elżbiety we Wrocławiu*, Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego Quart, nr 1(19)/2011, s. 95–111.
- Pater J.
2000 *Poczet biskupów wrocławskich*, Wrocław.
- Pawlak P.
1998 *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko „szkieletowe” w Poznaniu-Śródcie w świetle badań w 1994 r.*, *Slavia Antiqua*, t. 39, s. 215–282.
- Piekalski J.
1991 *Wrocław średniowieczny. Studium kompleksu osadniczego na Olbinie w VII-XIII w.*, Wrocław.
1994 *Stratygrafia prezbiterium kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu*, *SSA*, t. 35, s. 393–400.
1995 *Wprowadzenie do badań północno-zachodniej strefy Starego Miasta we Wrocławiu*, [w:] K. Wachowski (red.), *Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Miasto*, s. 117–127.
2002 *Lokacja Wrocławia jako problem badacza archeologa*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 49–62.
2005 *Problem datowania początków Rynku we Wrocławiu*, [w:] E. Różycka-Rozpędowska, M. Chorowska (red.), *Nie tylko zamki. Szkice ofiarowane profesorowi Jerzemu Rozpędowskiemu w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, Wrocław, s. 343–351.
- Piszczalowski W., Lissak Z., Karst M., Zalewski S.
1993 *Sprawozdanie z badań w obrębie dawnych posesji plac Dominikański nr 3, 5, 7/9 oraz Zaulek Niski nr 6, 8, 10, 12*, *SA*, t. 35, s. 35–60.
- Pokora J.
1973 *Śląskie płyty nagrobne z metalowymi aplikacjami z XIV w.*, *RSS*, t. 9, s. 17–38.
- Popiół i kość. Funeralia Lednickie – spotkanie 4*
2002 J. Wrześniński (red.), Sobótka-Wrocław.
- Potkowski E.
1973 *Dziedzictwo wierzeń pogańskich w średniowiecznych Niemczech. Defuncti vivi*, Warszawa.
- Prohaska-Gross Ch.
1992 *Der Spitalfriedhof*, [w:] D. Lutz, Ch. Prohaska-Gross (red.), *Vor dem grossen Brand. Archäologie zu Füßen des Heidelberger Schloss*, Baden-Württemberg, s. 27–33.
- Racinet P.
1997 *Życie i śmierć w średniowieczu. Przykład klasztorów benedyktyńskich*, [w:] M. Derwich (red.), *Śmierć w dawnej Europie*, Wrocław, s. 47–72.
- Radwański K.
1970 *Budowle drewniane odkryte pod poziomami romańskimi kościoła św. Wojciecha w Krakowie*, *Materiały Archeologiczne*, t. 11, s. 7–21.
- Rajewski Z.
1939 *Wielkopolskie cmentarzyska rządowe okresu wczesnodziejowego*, *PA*, t. 6, s. 28–85.
- Rauhut L.
1971 *Wczesnośredniowieczne cmentarzyska w obudowie kamiennej na Mazowszu i Podlasiu*, *Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne*, t. 1, s. 435–656.
- Reisch Ch.
1908 *Geschichte des Klosters und der Kirche St. Dorothea in Breslau*, Breslau.
- Rębkowski M.
2007 *Chryścianizacja Pomorza Zachodniego*, Szczecin.
- Roczek M., Wojcieszak J., Wójcik M.
2006 *Wyniki badań archeologicznych na cmentarzysku przy południowej ścianie kościoła p.w. Bożego Ciała we Wrocławiu*, maszynopis w archiwum firmy „Akme – Zdzisław Wiśniewski” we Wrocławiu.
- Romanow J., Romanow M.
2010 *Opactwo kanoników regularnych św. Augustyna na Piasku we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= *Wr.A*, t. 12), s. 139–164.
2010a *Szpital Ducha Świętego we Wrocławiu w świetle badań archeologicznych*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= *Wr.A*, t. 12), s. 171–180.
- Rosenfeld H.
1974 *Der mittelalterliche Totentanz. Entstehung, Entwicklung, Bedeutung*, Köln.
- Rosik S.
2002 *Wrocławskie Nowe Miasto: przegrany konkurent, zbuntowany satelita czy... intratna posada dla Gerharda z Głogowa?*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 123–134.
- Rozpędowski J.
1968 *Warowne kościoły na Śląsku*, *RSS*, t. 6, s. 54–97.
- Rzeźnik P.
2000 *Gród wrocławski około roku 1000*, [w:] M. Młynarska-Kaletynowa, E. Małachowicz (red.), *Śląsk około roku 1000*, Wrocław, s. 139–148.
- Sabisch A.
1962 *Die ältesten Bischofsgräber im Breslauer Dom. Studien zur Freilegung der Gräfte im unteren Planum des Hohen Chores (November 1950 bis März 1951)*, *Archiv für schlesische Kirchengeschichte*, 20, s. 126–225.
1963 *Der romanische Dom des Breslauer Bischofs Walter († 1169) und seine Krypta*, *Archiv für schlesische Kirchengeschichte*, 21, s. 43–72.
- Schmitt J.-C.
2002 *Duchy. Żywi i umarli w społeczeństwie średniowiecznym*, Gdańsk-Warszawa.
- Silnicki T.
1953 *Dzieje i ustrój Kościoła katolickiego na Śląsku do końca XIV w.*, Warszawa.
- Słoń M.
2000 *Szpital średniowiecznego Wrocławia*, Wrocław.
2002 *Brama Świdnicka w cieniu kościołów. Rada miasta wobec topografii sakralnej późnośredniowiecznego Wrocławia*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 135–141.

LITERATURA

- Słownik
1997 *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, Warszawa.
- Starość – wiek spełnienia. *Funeralia Lednickie – spotkanie 8*
2006 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Stawiarski B.
2004 *Problem lokalizacji cmentarza żydowskiego w średniowiecznym Wrocławiu*, Studenckie Zeszyty Historyczne Koła Naukowego Historyków Studentów UJ, z. 6, s. 77–83.
2010 *Cmentarze Żydów aszkenazyjskich w średniowieczu. Przykład Wrocławia*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= Wr.A, t. 12), s. 261–290.
- Stein B.
1995 *Bartłomieja Steina renesansowe opisanie Wrocławia (Die Beschreibung der Stadt Breslau der Renaissancezeit durch Bartholomäus Stein)*, wyd. R. Żerelik, Wrocław.
- Suchodolski S.
1998 *Początki obola zmarłych w Wielkopolsce*, [w:] H. Kóčka-Krenz, W. Łosiński (red.), *Kraje słowiańskie w wiekach średnich. Profanum i sacrum*, Poznań, s. 496–504.
- Sulkowska-Tuszyńska K.
2006 *Klasztor norbertanek w Strzelnie (XII–XVI wiek). Sacrum i profanum*, Toruń.
- Szczurek T.
1995 *Obol zmarłych w późnym średniowieczu w Polsce północno-zachodniej*, [w:] M. Gączarzewicz (red.), *Pozakonomiczne funkcje monet. X Ogólnopolska Sesja Numizmatyczna*, Poznań, s. 79–93.
- Sztuka polska
1971 *Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku*, t. 1–2, M. Walicki (red.), Warszawa.
- Śmierć w dawnej Europie*
1997 M. Derwich (red.), Wrocław.
- Śmierć w kulturze dawnej Polski od średniowiecza do XVIII w.*
2000 P. Mrozowski (red.), Warszawa.
- Śnieżyńska-Stolot E.
1975 *Dworski ceremoniał pogrzebowy królów polskich w XIV w.*, P. Skubiszewski (red.), [w:] *Sztuka i ideologia w XIV wieku*, Warszawa.
- Środowisko pośmiertne człowieka. Funeralia Lednickie – spotkanie 9*
2007 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Tak więc po owocach ich poznacie. Funeralia Lednickie – spotkanie 12*
2010 W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), Poznań.
- Thomas L.-V.
2001 *Trup. Od biologii do antropologii*, Warszawa.
- Thordeman B.
1939 *Armour from the battle of Visby*, t. 1, Stockholm-Uppsala.
- Toć jest dziwne
1987 *Toć jest dziwne a nowe. Antologia literatury polskiego średniowiecza*, A. Jelicz (red.), Warszawa.
- Tomková K., Maříková-Kubková J., Frolík J.
2004 *Hranice života, hranice zapomnění. Hroby významných církevních představitelů na Pražském hradě v období přemyslovské a lucemburské vlády*, *Archaeologia Historica*, t. 29, s. 203–223.
- Trojak B.
1980 *Szpital św. Ducha we Wrocławiu*, PNIHASiT, 13, *Studia i Materiały*, 6, s. 129–140.
- Turnau I.
1999 *Słownik ubiorów*, Warszawa.
- Unger J.
2002 *Pohřební ritus a zacházení s těly zemřelých v českých zemích (s analogiemi i jinde v Evropě) v I.–16. století*, Brno.
2006 *Pohřební ritus I. a 20. století v Evropě z antropologicko-archeologické perspektivy*, Brno.
- Urban W.
1951 *Katedra wrocławska*, Wrocław.
1962 *Zarys dziejów diecezji wrocławskiej*, Wrocław.
- Vanitas. Portret trumienny na tle sarmackich obyczajów pogrzebowych*
1996 J. Dziubkowska (red.), Poznań.
- Vovelle M.
2004 *Śmierć w cywilizacji Zachodu*, Gdańsk.
- Wachowski K.
1969 *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w Miliczu*, cz. 1, SA, t. 11, s. 199–223.
1970 *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w Miliczu*, cz. 2, SA, t. 12, s. 123–187.
1971 *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w Miliczu*, cz. 3, SA, t. 13, s. 191–213.
1975 *Cmentarzyska doby wczesnopiastowskiej na Śląsku*, Wrocław-Warszawa-Kraków.
1992 *Obol zmarłych na Śląsku i w Małopolsce we wczesnym średniowieczu*, PA, t. 39, s. 123–138.
1992a *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe*, [w:] K. Wachowski, G. Domański, *Wczesnopolskie cmentarzysko w Starym Zamku*, Wrocław, s. 7–97.
2002 *Problematyka cmentarzy przykościelnych w średniowiecznym Wrocławiu*, [w:] C. Buško i in. (red.), *Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław-Praha, s. 113–122.
2010 *Cmentarz przy kościele klasztornym św. Macieja we Wrocławiu*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= Wr.A, t. 12), s. 165–170.
- w druku *Późne średniowiecze i nowożytność. Archeologia. Górny Śląsk*.
- Wachowski K., Wojcieszak M.
2010 *Średniowieczne cmentarzysko przy kościele św. Wojciecha we Wrocławiu*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= Wr.A, t. 12), s. 53–138.
- Wahl J.
1993 *Der antropologische Befund*, [w:] M. i N. Flüeler (red.), *Stadtluft, Hirsebrei und Bettelmönch. Stadt um 1300*, Stuttgart, s. 479–485.
- Wallisová M.
1998 *První etapa výzkumu židovského hřbitova na Novém Městě pražském. Předběžná zpráva*, *Archaeologica Pragensia*, t. 14, s. 141–148.
- Walter E.
1939 *Das Patrozinium der ehemaligen St. Gertrudskapelle auf dem Schweidnitzer Anger (jetzt Tauentzienplatz)*, *Archiv für schlesische Kirchengeschichte*, t. 4, s. 70–83.
1982 *Die Grabstätten des Breslauer Bischöfe Cyprian (1207) und Lorenz (1232) in der Zisterienserabteikirche zu Lebus*, *Jahrbuch der Schlesischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Breslau*, t. 23, s. 15–27.
1987 *Klosterfriedhöfe in Lebus und Trebnitz. Eine Armeseeleuchte des Klosters Lebus*, *Jahrbuch des*

LITERATURA

- Schlesischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Breslau, t. 28, s. 37–49.
- 1995 *Das Doppelgrab des Grafer Peter Wlast (†1153) und seiner Gemahlin in St. Vinzenz auf dem Elbing*, Archiv für schlesische Kirchengeschichte, t. 51/52, s. 221–256.
- 1995a *Die „Tumba“ des Breslauer Bischofs Thomas I (1232–1268) im Testament des Bischofs Thomas II vom 13 März 1292*, Archiv für schlesische Kirchengeschichte, t. 51/52, s. 213–220.
- Wąs G.
2002 *Klasztory franciszkańskie w miastach śląskich i górnośląskich XIII–XVI wieku*, Wrocław.
- Wiewióra M.
2000 *Zespół klasztorny kanoników regularnych w Trzemesznie w świetle badań archeologiczno-architektonicznych*, Archaeologia Historica Polona, t. 9, Toruń.
- Wodziński M.
1994 *Średniowieczny cmentarz żydowski we Wrocławiu*, Sobótka, t. 49, z. 3–4, s. 341–344.
1996 *Hebrajskie inskrypcje na Śląsku XIII–XVIII wieku*, Wrocław.
2004 *Najstarszy żydowski nagrobek na Śląsku. Reinterpretacja*, Sobótka, t. 59, z. 4, s. 583–589.
- Wojcieszak M.
2007 *Protestanckie cmentarzysko przy kościele p.w. św. Marii Magdaleny we Wrocławiu*, ŚSA, t. 49, s. 321–344.
2010 *Nekropole wrocławskiej katedry p.w. św. Jana Chrzciciela. Nowożytny cmentarz na Zatumiu*, [w:] K. Wachowski (red.), *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia*, cz. 1 (= Wr.A, t. 12), s. 11–51.
- Wojtucki D.
2008 *Breslauer Rabenstein und Hochgericht. Ehrliche und unehrliche Hinrichtungsstätten in einer frühneuzeitlichen Stadt*, [w:] J. Auler (hrsg.), *Richtstättenarchäologie*, Dormagen, s. 362–377.
- Wójcik W.
1958 *Prawo cmentarne w Polsce do połowy XVI wieku*, Polonia Sacra, t. 10, s. 165–218.
- Wólkiewicz E.
2006 *Inter plebejos in cimiterio. Miejsca pochówków w miastach śląskich w średniowieczu*, [w:] S. Rosik, P. Wiszewski (red.), *Mundus hominis – cywilizacja, kultura, natura*, Wrocław, s. 307–329.
- Wrzesińska A., Wrzesiński J.
2001 *Amor et mors – wczesnośredniowieczne groby podwójne*, [w:] M. Goliński, S. Rosik (red.), *Viae Historicae. Księga jubileuszowa dedykowana prof. Lechowi A. Tyszkiewiczowi w 70. rocznicę urodzin*, Wrocław, s. 435–444.
- Wrzesiński J., Kara M.
2004 *Kościół nr II na Ostrowie Lednickim – kamienny czy drewniany?*, [w:] T. Janiak, D. Stryniak (red.), *Początki architektury monumentalnej w Polsce*, Gniezno, s. 157–180.
- Wunderlich K.
2001 *Der Tanz in den Tod. Totentänze vom Mittelalter bis zur Gegenwart*, Freiburg.
- Zaremska H.
1974 *Żywi wobec zmarłych. Brackie i cechowe pogrzeby w Krakowie w XIV-pierwszej połowie XVI w.*, Kwartalnik Historyczny, t. 81, z. 4, s. 733–749.
1977 *Bractwa w średniowiecznym Krakowie: studium form społecznych życia religijnego*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
1993 *Banici w średniowiecznej Europie*, Warszawa.
1997 *Człowiek wobec śmierci: wyobrażenia i rytuały*, [w:] B. Geremek (red.), *Kultura Polski średniowiecznej. XIV–XV w.*, Warszawa, s. 485–510.
- Zawadzka-Antosik B.
1973 *Pochówki dzieci w naczyniach glinianych*, Wiadomości Archeologiczne, t. 38, z. 2, s. 365–370.
- Ziątkowski L.
2000 *Dzieje Żydów we Wrocławiu*, Wrocław.
- Zientara B.
2006 *Henryk Brodaty i jego czasy*, Warszawa.
- Ziomecka A.
1967 *Rzeźba architektoniczna i nagrobkowa*, [w:] T. Broniewski, M. Zlat (red.), *Sztuka Wrocławia*, s. 107–134.
- Zoll-Adamikowa H.
1966 *Wczesnośredniowieczne cmentarzyska szkieletowe Małopolski*, t. 1: *Źródła*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
1971 *Wczesnośredniowieczne cmentarzyska szkieletowe Małopolski. II. Analiza*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.
1990 *Pochówki dostojników kościelnych i świeckich w Polsce wczesnopiastowskiej (na podstawie źródeł archeologicznych)*, Roczniki Historyczne, t. 55/56, s. 33–70.
1991 *Frühmittelalterliche Bestattungen der Würdenträger in Polen (Mitte des 10. bis mitte des 12 Jh.)*, PA, t. 38, s. 109–136.
1997 *Elementy ordo defunctorum średniowiecznych benedyktynów tyńskich*, [w:] M. Derwich (red.), *Śmierć w dawnej Europie*, Wrocław, s. 73–85.
- Živný M.
2000 *Pohřební ritus v mladší a pozdní době hradištní na Moravě a ve Slezsku*, praca magisterska w archiwum Katedry Antropologii Uniwersytetu Masaryka w Brnie.